

Turinys

I. Pažinti save

PLIUS Kas aš esu?	2
1. Aš – unikalus!	4
2. Kada tau gali padėti kantrybė?	6
3. Sveikame kūne – sveika siela?	8
4. Skaitmeninė erdvė: ar gerai ją pažįstu? ...	10
PLIUS Mano skaitmeninis pėdsakas	12
Įsivertinimas	14

II. Pažinti kitą

5. Būti vienam, bet ne vienišam	16
6. Ką renkiesi: spręsti ar konfliktuoti?	18
7. Baisu, nes nepažįstu	20
PLIUS Pasivaikščiokime drauge	22
8. Ar mano skaitmeninė tikrovė iš tiesų tikra?	24
PLIUS Apie ką kalbėtis su pokalbių robotu?	26
Įsivertinimas	28

III. Aš esu bendruomenės dalis

9. Mano šeima	30
10. Bendraamžių pokalbiai	32
11. Daugiau skirtingi ar panašūs?	34
12. Esu didelės bendruomenės narys	36
13. Virtualiojo pasaulio pilietis	38
Įsivertinimas	40

IV. Gamta ir aš

14. Aš esu gamtos dalis	42
15. Kodėl kiekviena gyvybė vienodai vertinga?	44
PLIUS Technika ir gamta	46
16. Ar moku tausoti?	48
PLIUS Atrasti nykstančias rūšis	50
Įsivertinimas	52
Iliustracijų šaltiniai	54

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

Projekto vadovas Rytas Šalna

Autoriai: Sigita Šilingaitė, Gintaras Inta

Kalbos redaktorė Vaida Tunaitienė

Dizainerė ir maketuotoja Indrė Salanginaitė

Viršelio autorė Indrė Salanginaitė

© Sigita Šilingaitė, Gintaras Inta

© Leidykla „Briedis“, 2024

ISBN 978-609-494-177-1

Būti vienam, bet ne vienišam

1 Vienas ar vienišas?

1. Matai du žmones: tarkime, pirmas nori pabūti vienas, o antras yra vienišas. Rodyklėmis sujunk žmones ir jų savijautą atitinkančias mintis.

„Taip pavargau nuo klasės šurmulio! Einu į biblioteką ramiai pasėdėti.“

„Kiek daug dar reikia nuveikti! Privalau susidėlioti visas mintis.“

„Labai norėčiau vėl būti kartu su klasės draugais.“

„Kokie nuostabūs gamtos garsai! Turiu į juos išsiklausyti!“

„Jaučiu, kad niekam nerūpi, kaip iš tikrųjų jaučiuosi.“

„Kaip sunku naujoje mokykloje – viskas aplinkui baugina, nieko nepažįstu...“

„Privalau susikaupti ir pasikartoti namų darbus!“

„Taip norėčiau, kad kas nors kartu su manimi pasidžiaugtų mano pergale stalo teniso varžybose!..“

2. Apibūdink, kuo šios situacijos panašios ir kuo skiriasi.

.....

.....

.....

2 Vienišas minioje

Remkis vadovėlio medžiaga ir sukurk haiku „Vienišas minioje“.

.....		
.....
.....		

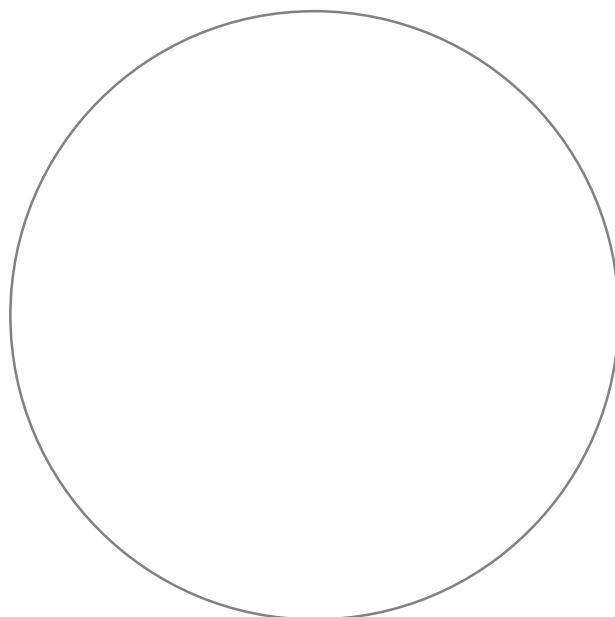
3 Sunkūs jausmai

1. Nupiešk jausmą, kurį palieka draugo arba draugės išdavystė. Kokiomis spalvomis pieši savo jausmą? Sugalvok piešinio pavadinimą.

2. Paaiškink, kodėl rinkaisi būtent tokias spalvas.

4 Laikas sau: meditacija

1. Užpildyk diagramą pagal vadovėlyje esančią užduotį.
2. Ką tau duoda laikas sau?

1 Patyčių formos

Prie paveiksluko įrašyk patyčių formą: tai fizinės, žodinės, socialinės ar elektroninės patyčios. Trumpai parašyk, kas galėtų vykti parodytose patyčių situacijose.

			
<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

2 Kur kreiptis pagalbos?

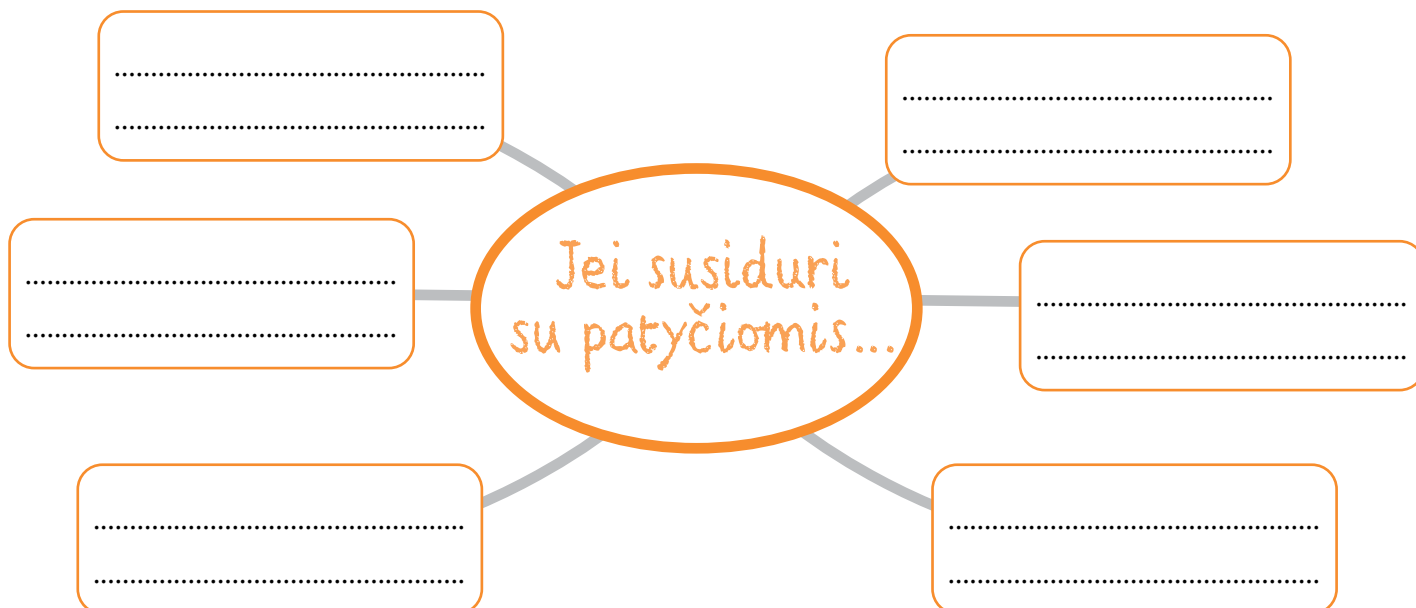
1. Sukurk informacinį minčių žemėlapij, kuriame nurodyk kuo daugiau pavyzdžių, kur gali kreiptis pagalbos, jei matai ar patiri patyčias. Remkis vadovėlio medžiaga, savo žiniomis ir patirtimi.

2. Lengva ar sunku kreiptis pagalbos? Kodėl?

.....

.....

.....

3 Susigrąžinti pasitikėjimą savimi

1. Žvaigždutėse įrašyk pavyzdį, kaip būtų galima susigrąžinti pasitikėjimą savimi po išgyventų patyčių.

2. Ką pirmiausia pasiūlytum daryti savo artimam žmogui, norinčiam susigrąžinti pasitikėjimą savimi? Paašškink kodėl.

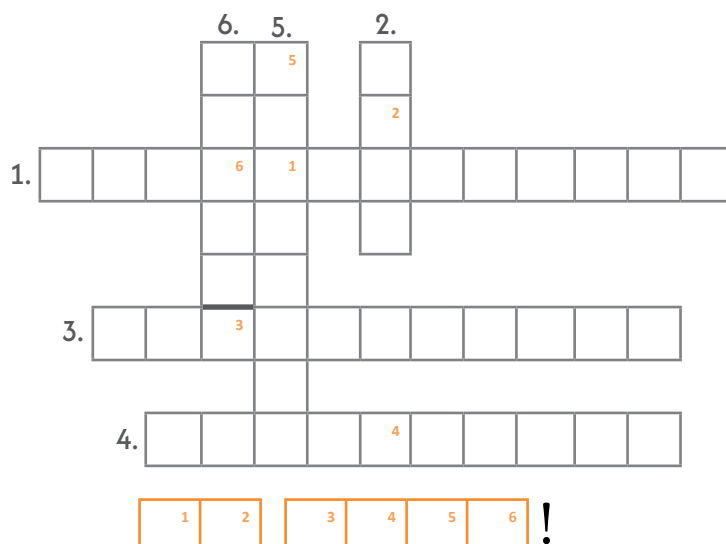
.....

.....

4 Kryžiažodis

1. Išspręsk kryžiažodį ir sužinosi, kokia frazė yra paslėpta.

1. Tikėjimas savo jėgomis arba žinojimas, kad gali pasiremti kitu žmogumi.
2. Žmogus, kuris nukenčia, patiria žalą (pavyzdžiui, patiria patyčias).
3. Žmogus, kuris sukelia žalą, skausmą kitam žmogui (pavyzdžiui, tyčiojasi).
4. Nepriėmimas į grupę, nedraugavimas.
5. Pasikartojantys, tyčiniai veiksmai, kuriais sukeliamas skausmas kitam asmeniui.
6. Stiprus jausmas, kuris apima jaučiant grėsmę ir pavojų.

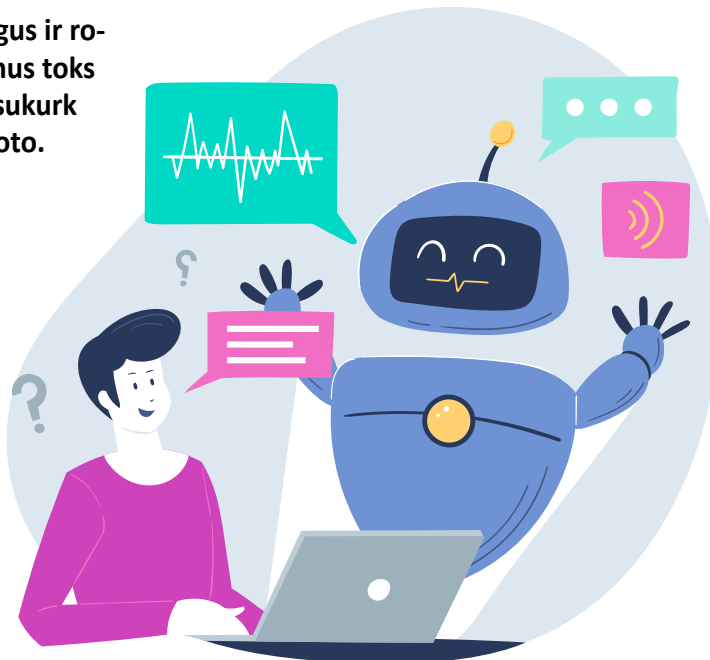
2. Kaip manai, kodėl ši frazė tokia svarbi?

.....

.....

1 Pokalbis su robotu

Apie ką galėtų kalbėtis žmogus ir robotas? Ar žmogui būtų įdomus toks pokalbis? Sugalvok temą ir sukurk dialogą tarp žmogaus ir roboto.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

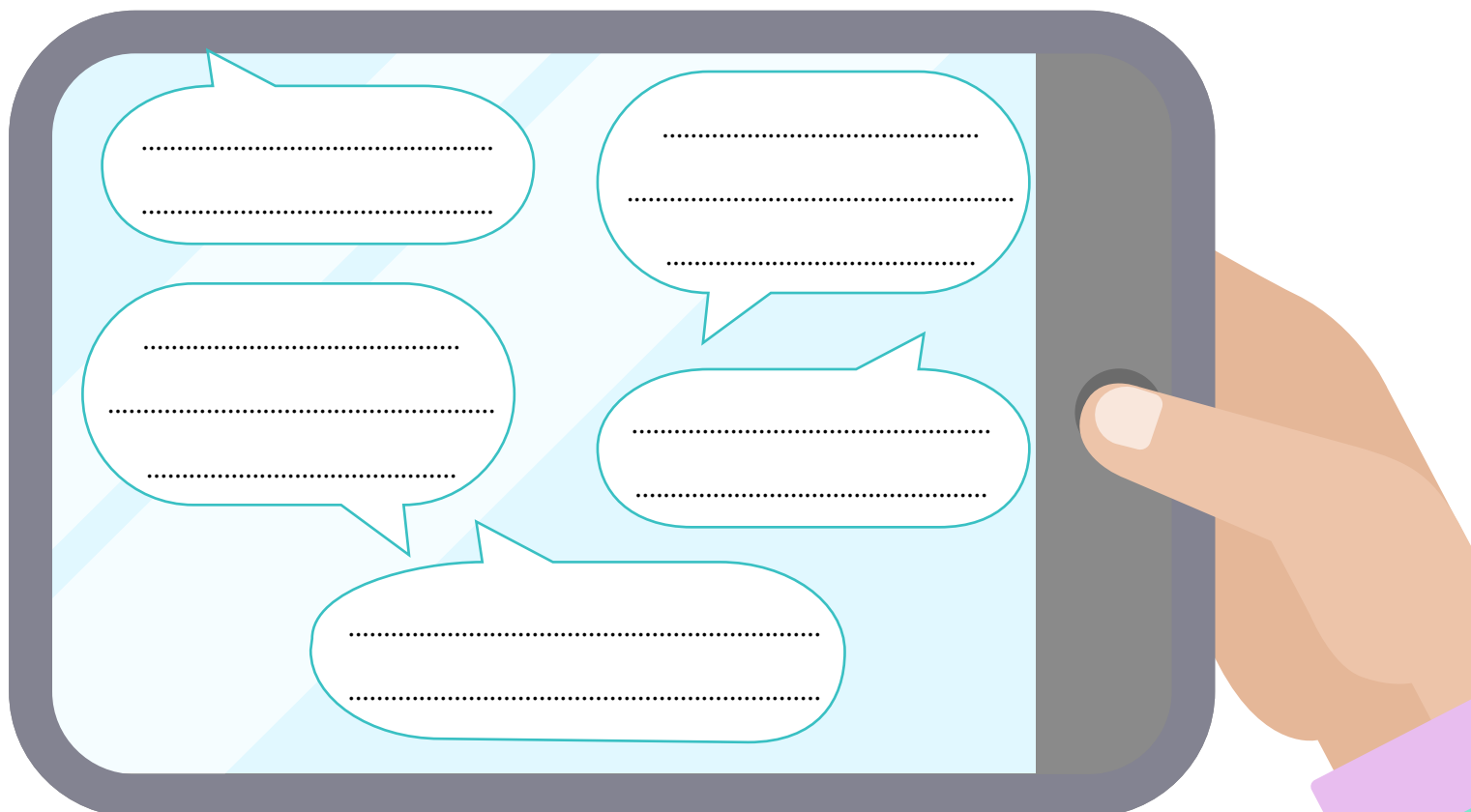
2 Argumentuok!

Sugalvok argumentus pateiktiems teiginiams ir užpildyk lentelę.

Teiginys	Argumentas „už“	Argumentas „prieš“
Robotas gali būti geriausias žmogaus draugas.
Robotas gali užmegzti ryšį su žmogumi.
Prie roboto galima prisirišti.
Robotui galima patikėti didžiausias savo paslaptis.

3 Ar dirbtinis intelektas viską žino?

Kaip manai, ar dirbtinis intelektas gali atsakyti į visus klausimus? Ar yra tokių klausimų, į kuriuos dirbtinis intelektas nežinotų atsakymo? Sugalvok 5 klausimus, į kuriuos, tavo manymu, negalėtų atsakyti dirbtinis intelektas.

- **Puikiai** – viską supratau ir galiu paaiškinti kitiems.
- **Gera** – beveik viską supratau, bet negaliu paaiškinti kitiems.
- **Patenkinamai** – ne viską supratau, turiu dar pamokyti.
- **Silpnai** – buvo sunku, nesupratau, turiu konsultotis su mokytoju (-a).

1 Ko išmokau?

5 Būti vienam, bet ne vienišam 24–25 p.

- a) Įvardiju, kuo skiriasi noras pabūti vienam ir vienišumas.
- b) Paaiškinu frazę „Būti vienišam minioje“.
- c) Pateikiu pavyzdžių, kodėl svarbu skirti laiko sau.

6 Ką renkiesi: spręsti ar konfliktuoti? 26–27 p.

- a) Įvardiju būdus, kaip nuraminti „užvirusias“ emocijas.
- b) Susieju konfliktų priežastis ir pasekmes.
- c) Galiu suprasti kitos konfliktuojančios pusės poziciją ir argumentus.

7 Baisu, nes nepažįstu 28–29 p.

- a) Atpažįstu įvairias patyčių formas.
- b) Pateikiu pavyzdžių, kur kreiptis pagalbos, kai matau arba patiriu patyčias.
- c) Žinau būdų, kaip susigrąžinti pasitikėjimą savimi.

PLUS Pasivaikščiokime drauge 30–31 p.

- a) Paaiškinu posakį „Pabūti kito batuose“.
- b) Iš klausau kitą ir jo nepertraukiu.
- c) Užduodu etiškus klausimus įvairiems žmonėms.

8 Ar mano skaitmeninė tikrovė iš tiesų tikra? 32–33 p.

- a) Įvardiju, kokią naudą man teikia mano skaitmeniniai įpročiai.
- b) Pateikiu pavyzdžių, ką iš manęs atima mano skaitmeniniai įpročiai.
- c) Atskiriu realybę nuo patobulintos tikrovės.

PLUS Apie ką kalbėtis su pokalbių robotu? 34–35 p.

- a) Pateikiu pavyzdžių, kaip dirbtinis intelektas gali padėti žmogui.
- b) Pasakau pavyzdžius klausimų, į kuriuos negalėtų atsakyti dirbtinis intelektas.
- c) Argumentuotai paaiškinu, ar galimą žmogaus ir robotų draugystę.

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

2 Ką „atsinešei“ į pamokas?

Sveikas (-a), atvykęs (-usi) į refleksijos kambarį! Kaip matai, jis šiuo metu tuščias. Dekoruok jį – surašyk, ką „atsinešei“ į etikos pamokas (kokias mintis, idėjas, emocijas, nuostatas).

3 Ką „išsinešei“ iš pamokų?

.....

.....

.....

.....